

Trh práce

- **Na trhu práce ještě převládaly pozitivní tendence**

V roce 2008 dosáhl příznivý vývoj posledních let na trhu práce¹ svého vrcholu. Zaměstnanost vyjádřená jako průměr roku vzrostla a průměrný počet nezaměstnaných se rovněž ještě snížil. Zpomalení dynamiky HDP se na trhu práce projevilo pouze v mezičtvrtletním srovnání.

- **Růst celkové zaměstnanosti byl však minimální ...**

Celková zaměstnanost byla v průměru 5 002,5 tis. osob a přírůstek proti roku 2007 činil 80,5 tis. osob. Intenzita růstu zaměstnanosti však dále zpomalovala; přírůstek zaměstnanosti soustavně klesal od maxima 2,2 % ve 4. čtvrtletí 2007 až na 1,3 % ve 4. čtvrtletí 2008. Míra zaměstnanosti ve skupině 15 až 64letých dosáhla ve 4. čtvrtletí 66,8 %; meziročně však její růst činil pouze 0,3 %, zatímco ve 4. čtvrtletí 2007 to bylo 0,9 %. Ve 4. čtvrtletí 2008 se růst zaměstnanosti v sekundárním sektoru zpomalil a ve zpracovatelském průmyslu se počet zaměstnaných osob dokonce snížil.

- **... ale dále rostl počet cizinců v postavení zaměstnanců a se živnostenským oprávněním**

Přítom přírůstky počtu cizinců v postavení zaměstnanců (podle úřadů práce) se v každém čtvrtletí roku 2008 zvyšovaly, takže v prosinci 2008 činil meziroční přírůstek 44,3 tis. osob a celkový počet cizinců evidovaných úřady práce dosáhl 284,6 tis. osob. Současně se v průběhu roku zvýšil počet cizinců se živnostenským oprávněním o 8,4 tis. a dosáhl ke konci roku 77,2 tis. osob.

- **Pokles počtu nezaměstnaných se zastavil a zároveň začal klesat počet volných míst**

Pokračující růst celkové zaměstnanosti se pozitivně odrazil v dalším poklesu nezaměstnanosti, která se snížila proti průměru roku 2007 o 16,8 % a průměrný počet nezaměstnaných činil 229,8 tis. osob. Obecná míra nezaměstnanosti klesla na 4,4 %, mezičtvrtletní pokles se však od 1. čtvrtletí 2007 soustavně zmenšoval a ve 4. čtvrtletí 2008 tato míra dokonce nepatrně vzrostla (+ 0,1 %), což představovalo zvýšení počtu nezaměstnaných proti 3. čtvrtletí o 6,8 tis. osob.

Pozitivní bylo, že počet dlouhodobě nezaměstnaných se ve 4. čtvrtletí meziročně snížil o dalších 15,4 tis. na 107,4 tis. osob a byl tak pod polovinou všech nezaměstnaných (46,5 %), i když stále vysoko nad průměrem EU.

Zároveň ve 3. čtvrtletí 2008 začal klesat počet volných pracovních míst (podle MPSV), k 31. 12. 2008 se již snížil na 91,2 tis. míst.

- **Mzdy vzrostly reálně pouze o 2,1 %, nejméně za deset let**

Průměrná hrubá měsíční nominální mzda dosáhla v roce 2008 výše 23 542 Kč, takže se meziročně zvýšila o 8,5 %. Protože se však spotřebitelské ceny za uvedené období zvýšily o 6,3 %, mzda vzrostla reálně o 2,1 %, nejméně za uplynulých 10 let.

Již v roce 2007 nastartovaný vyšší růst nominální mzdy, odrážející ještě růst poptávky na trhu práce, dosáhl svého vrcholu v 1. čtvrtletí 2008 (10,2 %). Zvolnění tempa růstu, zaznamenané ve 2. čtvrtletí, se ve 3. čtvrtletí potvrdilo a signalizovalo tak měnící se situaci na trhu práce. Ale ve 4. čtvrtletí se růst nominální mzdy opět zrychlil na 8,3 % a rychle rostla mzda i reálně. Přispělo k tomu zvýšení růstu mezd v podnikatelském sektoru (6,8 %) a klesající míra inflace.

- **Mzdová diferenciac se dále prohloubila**

Průměrná mzda se v podnikatelské sféře nominálně zvýšila o 9,6 %, její reálný růst byl 3,1 %. Průměrná mzda v nepodnikatelské sféře nominálně vzrostla o 4,4 % a reálně poklesla (- 1,8 %).

Mzdová diferenciac se dále výrazně zvýšila, přičemž větší rozdíl než v odvětvové struktuře byl patrný u průměrných mezd podle institucionálních sektorů. Dvě třetiny zaměstnanců mají nižší než průměrnou mzdu.

¹ Podle výsledků VŠPS.